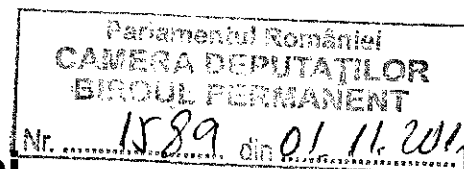

APROBAT

In sedinta Biroului permanent al
Camerei Deputatilor

din data de 01.11.2016

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

INFORMARE

**privind participarea la misiunea de observare a alegerilor
parlamentare din Muntenegru**

(Podgorica, 14 – 17 octombrie 2016)

În perioada 14 – 17 octombrie 2016, am participat la misiunea de observare a alegerilor parlamentare din Muntenegru, în calitate de membru al delegației României la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) și de co-raportor al Comisiei pentru respectarea obligațiilor și angajamentelor asumate de statele membre (comisia de monitorizare) a APCE.

În zilele de 14 și 15 octombrie 2016, au fost organizate, sesiuni de informare, întâlniri cu reprezentanți ai partidelor politice și ai diverselor organizații și instituții locale, societatea civilă și mass-media din Muntenegru, oferindu-li-se astfel observatorilor posibilitatea de a se familiariza cu contextul alegerilor sub diferite aspecte: contextul politic, cadrul juridic, sistemul electoral, mediul de desfășurare al campaniei electorale, mass-media, participarea minorităților naționale.

Alegerile parlamentare propriu-zise, s-au desfășurat în data de 16 octombrie 2016 și au avut loc într-un mediu concurențial în care libertățile fundamentale au fost respectate, în general. Campania a fost caracterizată printr-o lipsă de alternative de politică internă și străbătute de atacuri personale, în timp ce mass-mediei i-a lipsit independența editorială.

Membrii comisiei ad-hoc au declarat faptul că administrația electorală a îndeplinit toate termenele legale dar, în ciuda unor resurse operaționale și umane sporite, capacitatea profesională a administrației rămâne inadecvată. Ziua alegerilor s-a desfășurat într-un mod calm și ordonat, cu puține cazuri de nereguli procedurale observate.

Margareta Cederfelt, Coordonatorul Special și lider al misiunii de observare a OSCE pe termen scurt a subliniat că „aceste alegeri au avut loc

într-un mediu concurențial, împotriva unui fond de campanie caracterizat printr-o dezbatere de dezbinare dincolo de întrebări de politică externă și că schimbările pozitive care au fost observate demonstrează o voință reală de a îmbunătăți procesul electoral”.

Aleksander Pociej, șeful Comisiei ad-hoc a APCE a precizat că „Muntenegro se confruntă cu acuzații de corupție, finanțare externă, tensiuni politice și neconcordanțe în cadrul juridic contaminat de mediul electoral, astfel că rata mare de participare la vot a reflectat voința poporului: acum depinde de parlamentul nou ales să lucreze cu mandatul pe care l-au dat alegătorii, în scopul de a obține potențialul democratic deplin al țării”, a subliniat domnul Pociej.

Aderarea la NATO a constituit o problemă-cheie în campania electorală; unii candidați transmiteau mesaje generale cu privire la necesitatea unor reforme economice, sociale și politice, crearea de locuri de muncă, reducerea emigrării tinerilor și combaterea corupției la nivel înalt. Totodată, au fost adresate învinuiri, mai ales din partea unor surse externe de finanțare a campaniei.

„Alegerile au reflectat aspirația poporului din Muntenegro de a se implica, pe deplin, în construirea viitorului democratic și stabil al țării lor. Votanții au avut la dispoziție o gamă largă de opțiuni; cu toate acestea, îmbunătățirile în administrația electorală și profesionalismul mass-media vor aduce beneficii viitoarelor alegeri”, a declarat Azay Guliyev, șeful delegației AP OSCE.

Printre altele, mediul mass-media rămâne polarizat politic însă independența editorială lipsește. Candidații și-au prezentat punctele de vedere în numeroase talk-showuri, dezbateri și mese rotunde cu privire la mass-media publice și private, precum și în cadrul mitingurilor de campanie care au fost organizate. Peisajul media este îngreunat de absența unui organism de reglementare sau de auto-reglementare eficace. În plus, blocarea accesului la serviciile *Viber* și *WhatsApp* în ziua alegerilor de către Agenția Comunicațiilor Electronice, a provocat îngrijorare.

Administrația electorală, condusă de către Comisia Electorală de Stat (SEC), și-a desfășurat activitatea în mare măsură într-un mod transparent și a respectat toate termenele legale. Cu toate acestea, în ciuda capacității operaționale crescute, SEC nu are încă o capacitate profesională și o conducere colectivă puternică, au declarat observatorii. Acest lucru a condus, uneori, la greșeli tehnice și tensiuni politice. O nouă formulă pentru componența comisiilor de nivel inferior este permisă pentru reprezentarea largă a partidelor politice. Totodată, reprezentarea femeilor în administrația electorală este scăzută - 3 din 11 membri permanenți SEC și 37 din 115 membri permanenți ai comisiilor electorale municipale.

Însă, SEC a înregistrat toate cele 17 liste de candidați depuse, permițând astfel solicitanților să corecteze erorile pentru a îndeplini cerințele legale. Chiar dacă nicio listă de candidați nu a fost condusă de o femeie, într-o

evoluție pozitivă, 32% dintre candidați au fost femei. În conformitate cu recomandările anterioare ale OSCE/ODIHR și ale Consiliului Europei, alegătorii nu mai erau obligați să semneze, în sprijinul listelor de candidați, în fața reprezentanților administrației electorale.

În ceea ce privește cadrul legislativ, reviziile de la ultimele alegeri au adresat o serie de recomandări deși unele, inclusiv cele referitoare la dreptul de a conduce independent și cerința de rezidență de a vota sau de a fi un candidat, rămân neresolvate. În plus, cadrul juridic continuă să-i lipsească exhaustivitatea și unele neconcordanțe ce au condus la interpretări eronate ocazionale.

„Au existat îmbunătățiri semnificative în cadrul legal pe baza recomandărilor anterioare, iar speranța noastră este că eforturile în această direcție vor continua”, a declarat Roman Jakic, șeful misiunii de observare pe termen lung a alegerilor OSCE/ODIHR.

Totodată, au fost exprimate îngrijorări cu privire la acuratețea registrului electoral, cu toate că a existat un sprijin larg pentru sistemul de identificare electronică a alegătorilor introdus ca o măsură de protecție împotriva votului multiplu.

Membrii minorităților naționale au beneficiat de o posibilitate reală de a participa la procesul electoral, atât în calitate de candidați și în calitate de alegători. Dificultățile lingvistice au fost minime, deoarece majoritatea reprezentanților minorităților naționale sunt bilingvi în Muntenegru. În anumite regiuni, buletinele de vot au fost tipărite și în albaneză.

Numărul limitat de plângeri depuse la organele de drept și judiciare a fost atribuit lipsei de încredere în eficiența și imparțialitatea acestor instituții. Instrucțiuni detaliate lipsesc, iar termenele de soluționare a disputelor electorale rămân să fie revizuite pentru a asigura calea de atac eficientă.

În timp ce noua campanie de finanțare a legislației a îmbunătățit responsabilitatea instituțiilor publice, aceasta nu a asigurat prezentarea adecvată a cheltuielilor. Candidații nu sunt obligați să raporteze cheltuielile de campanie înainte de ziua alegerilor, ceea ce limitează transparența procesului. Disponibilitatea finanțării publice a partidelor politice a creat un câmp de joc mai echilibrat.

Legea electorală permite observarea alegerilor de către cetățeni și organizații internaționale, precum și de către reprezentanți ai listelor de candidați. Prin urmare, participarea a trei grupuri de cetățeni ca observatori în toate etapele procesului electoral au contribuit la transparență.

Ionuț STROE,

Șeful Delegației Parlamentului României la APCE

